

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 511/2015
04.06.2015. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Горана Чавлине, Драгана Аћимовића, Радослава Петровића и Зорана Таталовића, чланова већа, са саветником Иваном Тркуљом Веселиновић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Ђ.П., због два кривична дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. Кривичног законика и др, одлучујући о захтевима за заштиту законитости браниоца окривљеног Ђ.П., адвоката М.К. и окривљеног Ђ.П., поднетим против правноснажних пресуда Апелационог суда у Новом Саду Кж1 257/14 од 16.10.2014. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж3 30/14 од 17.12.2014. године, у седници већа одржаној 04.06.2015. године, једногласно је донео:

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Ђ.П., адвоката М.К., поднет против правноснажних пресуда Апелационог суда у Новом Саду Кж1 257/14 од 16.10.2014. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж3 30/14 од 17.12.2014. године у односу на повреде закона из члана 438. став 1. тач. 1) и 9) Законика о кривичном поступку, док се захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Ђ.П. у преосталом делу **ОДБАЦУЈЕ**, као недозвољен.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољен захтев за заштиту законитости окривљеног Ђ.П., поднет против правноснажних пресуда Апелационог суда у Новом Саду Кж1 257/14 од 16.10.2014. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж3 30/14 од 17.12.2014. године

Образложење

Пресудом Вишег суда у Сомбору К 70/13 од 21.01.2014. године окривљени Ђ.П. је ставом првим изреке пресуде ослобођен од оптужбе да је извршио два кривична дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. КЗ, јер није доказано да је извршио дела за која се оптужује, док је ставом другим изреке према окривљеном Ђ.П. одбијена оптужба да је извршио три кривична дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 1. КЗ, јер је у смислу члана 103. тачка 4) и члана 104. став 6. КЗ наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења за та кривична дела. Ставом трећим

изреке пресуде одлучено је да трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава суда.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 257/14 од 16.10.2014. године делимичним усвајањем жалбе Вишег јавног тужиоца у Сомбору преиначена је пресуда Вишег суда у Сомбору К 70/13 од 21.01.2014. године у делу у којем је окривљени Ђ.П. ослобођен од оптужбе да је извршио кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. КЗ, описано под тачком 1. ослобађајућег дела изреке, тако што је Апелациони суд у Новом Саду окривљеног Ђ.П. огласио кривим да је извршио кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. КЗ, за које га је осудио на казну затвора у трајању од 6 месеци. На основу чл. 91. и 92. став 1. КЗ, окривљени Ђ.П. је обавезан да на име имовинске користи прибављене кривичним делом уплати у буџет Републике Србије износ од 2.116.653,00 динара у року од 6 месеци од правноснажности пресуде под претњом принудног извршења, а окривљени Ђ.П. је ослобођен од дужности да накнади трошкове кривичног поступка и одређено је да исти падају на терет буџетских средстава. У осталом делу жалба Вишег јавног тужиоца у Сомбору одбијена је као неоснована, а првостепена пресуда у непреиначном делу је потврђена.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж3 30/14 од 17.12.2014. године усвајањем жалби окривљеног Ђ.П. и његовог браниоца преиначена је пресуда Апелационог суда у Новом Саду Кж1 257/14 од 16.10.2014. године и то само у погледу одлуке о урачунавању временаведеног у притвору, тако што се оптуженом Ђ.П. у казну затвора у трајању од 6 месеци, на коју је осуђен због извршења кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. КЗ за које је оглашен кривим у изреци пресуде, на основу члана 63. КЗ има урачунати времеведено у притвору почев од 15.04.2004. до 15.07.2004. године, док су у преосталом делу жалбе окривљеног Ђ.П. и његовог браниоца одбијене као неосноване, а пресуда у непреиначеном делу је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда Апелационог суда у Новом Саду захтеве за заштиту законитости благовремено су поднели:

- бранилац окривљеног Ђ.П., адвокат М.К., због повреде одредаба чл. 438. став 1. тач. 1) и 9) ЗКП и члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, са предлогом да се побијане пресуде укину и предмет врати на поновно претресање и одлучивање, или да се побијане пресуде преиначе и према окривљеном Ђ.П. одбије оптужба због наступања апсолутне застарелости кривичног гоњења;

- окривљени Ђ.П., због повреде закона и то члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, без навођења предлога о коме Врховни касациони суд треба да одлучи.

Врховни касациони суд је, доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Ђ.П. Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, па је у седници већа, коју је одржао без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног сматрајући да њихово присуство у смислу члана 488. став 2. ЗКП није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих су

поднети затхеви за заштиту законитости, па је након оцене навода у захтеву браниоца окривљеног, нашао:

Бранилац окривљеног Ђ.П. у захтеву за заштиту законитости истиче да је побијаном пресудом Апелационог суда у Новом Саду суд прекорачио оптужбу с обзиром на то да је везан чињеничним описом оптужнице Вишег јавног тужиоца у Сомбору где је за предметно кривично дело, које је окривљеном стављено на терет да је извршио у временском периоду од неутврђеног дана половином фебруара месеца 2003. године па до неутврђеног дана крајем августа месеца 2003. године, наведено да је окривљени "искоришћавањем свог службеног положаја" прибавио себи имовинску корист, а које описано чињенично стање и радње извршења предметног кривичног дела никако се не могу уподобити са кривичним делом злоупотреба положаја одговорног лица за које је окривљени оглашен кривим, а којим наводима бранилац окривљеног указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП.

Овакви наводи захтева браниоца окривљеног се не могу прихватити.

Наиме, из списка предмета произилази да је измењеним оптужним актом окривљеном Ђ.П. између осталог, стављено на терет да је у временском периоду од неутврђеног дана половином фебруара месеца 2003. године па до неутврђеног дана крајем августа месеца 2003. године као одговорно лице, оснивач и директор предузећа "К." С., „искоришћавањем свог службеног положаја“ прибавио себи противправну имовинску корист у укупном износу од 2.116.653,00 динара, док је побијаном правноснажном пресудом окривљени Ђ.П. оглашен кривим да је у временском период од неутврђеног дана половином фебруара месеца 2003. године па до неутврђеног дана крајем августа месеца 2003. године, као одговорно лице "искоришћавањем свог положаја" прибавио себи противправну имовинску корист у укупном износу од 2.116.653,00 динара. При чему је у погледу овог кривичног дела заменик Вишег јавног тужиоца у Сомбору на главном претресу 19.04.2013. године изменио правну квалификацију и окривљеном ставио на терет извршење кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. КЗ.

Имајући у виду наведено, по налажењу Врховног касационог суда, у изреци побијане правноснажне пресуде у односу на оптужни акт није ништа додато, већ је само изостављена реч "службеног", па је уместо како је окривљеном стављено на терет да је критичном приликом "искоришћавањем свог службеног положаја...", при свим осталим околностима које су неизмењене у односу на оптужни акт, окривљени оглашен кривим да је "искоришћавањем свог положаја...", а чиме је суд уподобио чињенични опис кривичног дела са оним што је утврђено на основу изведених доказа и што чини законска обележја кривичног дела из члана 234. став 3. у вези става 1. КЗ која је окривљеном и стављена на терет, будући да је од стране заменика ВЈТ у Сомбору правна квалификација измењена у односу на ону која је првобитном оптужницом окривљеном за предметно кривично дело била стављена на терет, при чему је тим уподобљавањем чињеничног описа, у изреци побијане правноснажне пресуде, по налажењу овог суда, суд остао у границама оних чињеница и околности на којима се оптужба заснива.

Из изнетих разлога, по налажењу овог суда, неосновано се у захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног Ђ.П. истиче да је побијаном правноснажном пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 257/14 од 16.10.2014. године оптужба прекорачена, односно да је иста донета уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП.

Поред тога, бранилац окривљеног у захтеву истиче и то да је у односу на кривично дело за које је окривљени Ђ.П. осуђен побијаним пресудама наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења, односно да су исте донете уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП.

Међутим, по оцени овог суда, а како је окривљеном стављено на терет и како је побијаним пресудама осуђен да је извршио кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. КЗ, јер је критичном приликом прибавио себи противправну имовинску корист у укупном износу од 2.116.653,00 динара, а због које висине имовинске користи је окривљени и оглашен кривим за извршење тежег облика кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица прописаног у ставу 3. члана 234. Кривичног законика, за које је прописана казна затвора у трајању од 2 до 10 година, то произилази да у конкретном случају, а у смислу члана 103. став 1. тачка 4) КЗ у вези члана 104. став 6. КЗ, апсолутна застарелост кривичног гоњења наступа у августу месецу 2023. године.

Из изнетих разлога, неосновано бранилац окривљеног у захтеву указује да су побијане пресуде донете уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП.

Надаље, бранилац окривљеног у захтеву истиче и то да је побијана пресуда Апелационог суда у Новом Саду Кж1 257/14 од 16.10.2014. године донета уз битну повреду одредаба кривичног поступка, из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, јер о чињеницама које су предмет доказивања постоји знатна противречност између онога што се наводи у разложима пресуде о садржини исправа и записника о исказима датим у поступку и самих тих исправа и записника.

Такође, бранилац окривљеног у захтеву истиче и то да је побијаним пресудама погрешно утврђено да је окривљени прибавио противправну имовинску корист у износу од 2.116.653,00 динара, јер према налазу и мишљењу вештака Љ.Б. окривљени је могао само да прибави противправну имовинску корист у износу, неплаћеног пореза на промет и пореза на добит предузећа, од укупно 413.534,52 динара, па да је суд утврдио да је окривљени прибавио противправну имовинску корист у том износу радило би се о кривичном делу злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 2. КЗ. Изнетим наводима, по налажењу овог суда, бранилац окривљеног у суштини оспорава оцену изведених доказа и истом утврђено чињенично стање у побијаним пресудама, а везано за висину имовинске користи коју је окривљени критичном приликом противправно прибавио.

Како чланом 485. став 4. ЗКП, који прописије разлоге због којих окривљени, односно његов бранилац сходно правима која у поступку има (у смислу члана 71. тачка 5 ЗКП), могу поднети захтев за заштиту законитости против правноснажне одлуке и поступка који је претходио њеном доношењу, није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП и због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања у правноснажној пресуди, то је Врховни касациони суд захтев браниоца окривљеног у овом делу оценио као недозвољен.

Одредбом члана 482. став 1. ЗКП је прописано да против правноснажне одлуке јавног тужиоца или суда или због повреде одредаба поступка који је претходио њеном доношењу овлашћено лице може поднети захтев за заштиту законитости под условима прописаним у том законнику.

Одредбом члана 483. став 1. ЗКП је прописано да захтев за заштиту законитости могу поднети Републички јавни тужилац, окривљени и његов бранилац, а у ставу 3. истог члана предвиђено је да захтев за заштиту законитости окривљени може поднети искључиво преко браниоца.

Дакле, из цитираних законских одредби јасно произилази да је окривљени овлашћен да поднесе овај ванредни правни лек, али да то може учинити искључиво преко браниоца.

Имајући у виду наведено, а како је у конкретном случају поред браниоца окривљеног Ђ.П. и окривљени Ђ.П. лично поднео захтев за заштиту законитости, на шта по закону није овлашћен, то је Врховни касациони суд нашао да је захтев окривљеног Ђ.П. недозвољен.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци ове пресуде у односу на одбијајући део на основу члана 491. став 1. ЗКП, а на основу члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана 485. став 4. ЗКП у делу у којем је захтев браниоца окривљеног одбацио као недозвољен, као и на основу члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана 483. ЗКП, у делу у којем је захтев окривљеног Ђ.П. одбацио као недозвољен.

**Записничар - саветник
Ивана Тркуља Веселиновић, с.р.**

**Председник већа-судија
Бата Цветковић, с.р.**